

Bijušā Limbažu rajona teritorijā pašreiz ir četras mūzikas skolas (MS) vai to nodaļas – Alojās, Limbažu, Salacgrīvas, Staiceles, pēc novadu reformas mūspusei pieskaitāma arī Krimuldas. Nolēmām papētīt, kāda tajās ir situācija ar mūzikas instrumentu nodrošinājumu. Sīkāk iztaujājam par Limbažu un Salacgrīvas skolās notiekošo. Jāteic, ka kopumā apstākļi ir labi, instrumentu bāze pakāpeniski tiek atjaunota. Protams, arvien ir jaunas vajadzības, taču agrāk vai vēlāk – reāli piepildāmas, izmantojot gan valsts un pašvaldības atvēlētos līdzekļus, vecāku līdzfinansējumu, gan arī iesaistoties projektos.

Svarīga ir vecāku iesaiste bērna mācību procesā

Limbažu MS šobrīd var apgūt klavieru, akordeona, vijoles, čella, kokles, ģitāras, saksofona, flautas, klarnetes, trompetes, trombona, mežraga un eifonija spēli. Direktora vietniece izglītības jomā Vita Filipova, kura arī māca akordeonspēli, atzīst, ka situācija ar mūzikas instrumentu nodrošinājumu ir diezgan laba, bet vienmēr vajagot vēl kaut ko. Pārsvārā tie tiek pirkti jauni, un skaidrs, ka tas nemēdz būt sevišķi lēti, ja jādoma par kvalitāti un ilgmūžību. – *Šis process ir nebeidzams, jo instrumenti nolietojas. Tos gādājot, ņemam vērā arī auguma īpatnības un vecuma grupu, kas ar tiem darbosies,* – skaidro sarunbiedre.

Nesenākā aktualitāte bijusi mažu akordeonu iegāde iesācējiem. Tie iegūti ar Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) atbalstu. V. Filipova secina – biežāk mēdz būt tā, ka vispirms ir instrumenti un tad uzrodas, kas tos spēlēs, nevis otrādi. Viņa teic, ka pedagoģu resursi ir pietiekami, lai būtu, kas jaunos cilvēkus šajā mākslā apmāca. Otrā gadu skolā ir iespēja apgūt čella spēli. Tai pašreiz ir trīs interesenti. Arī šai klasei iecerēts drīzumā gādāt jaunus instrumentus, jo pagaidām tie vairāk tiek īrēti – to uzņēmušies audzēkņu vecāki, konsultējoties ar pedagoģu, kur to labāk darīt. Protams, šāda iespēja kā maksas pakalpojums ir arī attiecībā uz citiem instrumentiem, ko var piedāvāt uz vietas.

Limbažu MS ir arī vecāku ikmēneša līdzfinansējums par mācībām, un tas nonāk skolas kopējā budžetā dažādām vajadzībām. – *Mums ir spēcīga vijoles klase, un, lai varētu veidot skanējuma spēcīgus kameransambļus, čells bija ļoti nepieciešams. Jau gadiem lolojām šo ieceri, līdz atradām arī skolotāju – Edvīnu Logīnu,* – piebilst direktora vietniece. Lielākoties visi instrumenti nākuši no veikaliem, arīdžan kā pasūtījuma darbi – piemēram, kokles. Dāvinājumi skolai neesot bieža parādība. Vēl audzēkņi mēdz meklēt instrumentus sludinājumu portālos – gadās, ka paveicams tikt pie kā vērtīga!

Vecākais Limbažu MS īpašumā esošais mūzikas instruments darba kārtībā ir klavieres no 1946. gada. Kvalitatīvi atjaunota kopējā bāze tikusi 70.–80. gados. Vienā brīdī saprasts, ka kardināli

jānomaina nokalpojušie pušam-instrumenti, tostarp padomju laika ražojumi. Tāpat savs laiks bija *notecējis* daļai akordeonu. Aktīvi šī nomaīņa daudz kam sākusies ar 2010. gadu. – *Arī startējot konkursos, ir svarīgi būt konkurētspējīgiem un skanīgiem, jauns instruments dod citas iespējas un ir krietni estētiskāks,* – viņa teic. Saprotams, arī jāpietas rūpīgi, un viņai prieks, ka skolēni to apzinās, gan muzicējot uz vietas skolā, gan pārnēsājot uz un no mājām. Ir, kur bez bērnu vecāku palīdzības neiztikt, teiksim, pārvietojot smagās kokles. Dažkārt apgūstamo instrumentu izvēlas ne vien pēc intereses, bet tieši izmēra un smaguma. Ne visi gatavi regulāri stiept jau pieminēto kokli vai akordeonu (tie gan daudziem pieejami mājās un skolā savi) un tad dod priekšroku... flautai. Tās patiešām esot topā, arī ģitāras. V. Filipova ievērojusi, ka jauniem instrumentiem, vienam un tam pašam modelim, ar gadiem ir tendence sadārdzināties. – *Ir jārosina vecākus iegādāties saviem bērniem personīgo instrumentu. Protams, ne visu var atļauties. Ja vēlāk gadījumā izlemj, ka vairs neturpinās iesākto, ir iespēja to, savstarpēji vienojoties, nodot citam audzēknim,* – saka direktora vietniece. Viņa arī atgādina, ka skolai nav pienākuma nodrošināt instrumentu daudzumu nomaī.

Salacgrīvā sitaminstrumentu klases uzplaukums

Salacgrīvas novada mūzikas skolā audzēkņiem pašreiz piedāvā apgūt klavieru, akordeona, vijoles, flautas, saksofona, trompetes, eifonija, trombona un sitaminstrumentu spēli. Ir iecere par ģitārspēles klasi. Skolas direktore Katrīna Borozdina secina, ka viņas vadītajā iestādē mūzikas instrumenti nekad nav mainīti ļoti krasi – viss noticis pakāpeniski, un pēdējos piecos gados bāze kopumā ir atjaunota. Viņasprāt, nepieciešamās lietas jāgādā reālajam audzēkņu skaitam. – *Domājot par nākotni, aizpildām sitaminstrumentu klasi. Šogad nopirkām bangu komplektu, ideāli būtu vēl viens mazliet lielāks, bet startam šis ir labs un kvalitatīvs. Tāpat gribētos džambas, dažādus zvanus, kongas, kahonu, lai bērni iepazītu pēc iespējas dažādākas perkusijas. Tas viss ļoti bagātina priekšnesumus. Jau divus gadus*

Instrumentu nodrošinājums mūzikas skolās

Katra mūzikas skola piedāvā apgūt noteiktu instrumentu spēli. Ko izvēlēties, atkarīgs no pašiem audzēkņiem, viņu vecākiem un arī pedagogiem

Limbažu mūzikas un mākslas skola

2014	
akordeons (48 basi)	64 eiro
akordeons (80 b.)	177,54
1/4 vijole ar futrāli (2 gab.)	97,57*
1/8 vijole ar futrāli	52,96
ģitāra ar somu (2 gab.)	125,20*
akordeons (80 b.)	944,87
ģitāra (2 gab.)	45,27*
klarnete	405
alta saksofons	710,58
flauta	181,88
mežrags	368,14
2015	
kokle (2 gab.)	352,50*
koncertkokle	611
akordeons (96 b.)	2092,50
saksofons	804,45
flauta	329,15
2016	
ģitāra (2 gab.)	100,28*
flauta	361,06
alta rags	303,08
alta saksofons	829,25
akordeons (80 b.)	1648,67
akordeons (80 b.)	432,52
2017	
alta saksofons (2 gab.)	985,13*
akordeons (96 b.)	2778,75
2018	
akordeons (48 b.)	1531,30
akordeons (60 b.)	1531,30

caur VKKF projektu mēģinām tikt pie lielās koncertmarimbās, ceram, ka ar trešo reizi veikties, – teic direktore un piebilst, ka sitaminstrumenti nav apgūstami katrā mūzikas skolā. Salacgrīvā šī specialitāte, var sacīt, ieguvusi otro elpu un audzēkņu pieaugumu līdz ar jaunās pedagoģes – Maijas Švēdenbergas – atnākšanu. Teju visiem šiem bērniem ar skolotājas ieteikumiem vecāki iegādājušies arī savus ksilofonus, ko izmantot mājās.

K. Borozdina stāsta, ka iesācējiem gādāti arī nedārgi instrumenti, taču jau pēc pusgada, teiksim, flautu, varēts norakstīt. Tādējādi vairs necenšas meklēt pašu lētāko – varbūt izvēlas ne uzreiz profesionāļiem paredzētu, bet bērna līmenim kvalitatīvu. Salacgrīvē, līdzīgi kā daudzi mūziķi Latvijā, pirkumiem iecienījuši vienu

Salacgrīvas novada mūzikas skola

2014	
1/2 vijole	179 eiro
2015	
ksilofons	1084,89
blokflauta (3 gab.)	10*
flauta (2 gab.)	559*
trombons	1598,89
2016	
kornete (2 gab.)	187,55*
akordeons (60 b.)	1645
saksofons – nodevusi lietošanā biedrība Dvēseles dziesma	
digitālās klavieres – nodevusi lietošanā biedrība Dvēseles dziesma	
vijole – nodevusi lietošanā biedrība Dvēseles dziesma	
džamba	53,91
2017	
4/4 vijole	dāvinājums
2018	
bongo	105
bangu komplekts	905
alta saksofons	815
fīrģelis	15 500
ukulele	49
šķīvji (bangu komplektam)	259
4/4 vijole	dāvinājums

* norādīta viena instrumenta cena

Vācijas interneta veikalu, kur tomēr neesot tāds uzceļojums kā pašmāju tirdzniecības vietās. Dažkārt arī piedāvājums pie mums ir ierobežotāks. Lai iegādātos nepieciešamo, būtisks ir novada pašvaldības finansiālais atbalsts, papildu līdzekļi nāk arī no ikmēneša skolas maksas. Ir arī pa kādam lietu dāvinājums. Vasarā zīmīgs notikums bija tikšana pie flīģeļa, kas, saprotams, ir līdz šim brīdīm dārgākais saņemtais instruments. Tiesa, šis skaitās no *lētāka gala*, bet skaniski sevi attaisno.

Sarunbiedre teic, ka popularitātes ziņā, ko mācīties, joprojām virsotnē ir klavieres – tās izraugās vairāk nekā puse audzēkņu. Nākamie populārākie ir sitaminstrumenti. Mūzikas skolā apgūtās prasmes ne vienam vien audzēknim noder, spēlējot vidusskolas un kultūras nama orķestros, tostarp pašā MS. Ir instrumenti, ko sagādā abas pārējās minētās iestādes.

Materiāls tapis sadarbībā ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru

Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Katra skola meklē dažādus veidus bāzes papildinājumam

Alojas mūzikas un mākslas skolas (MMS) direktore Laila Ulmane vērtē, ka instrumentu iegāde ir regulāri darāms darbs, jo nekas nav mūžīgs. Protams, svarīgi arī esošajiem veikt apkopi, lai tie labāk saglabātos. Nekas neizmantots rezervē nestāvot. – *Nesam bagāti, tāpēc pie vajadzīgā tiekam dažādus veidus. Kaut ko pērk bērnu vecāki, citus iegūstam projektos. Vienu meiteni esam pieņēmuši «Limbažu fonda» rīkotajai akcijai «Lūgšanu brokastis» cerībā tikt pie kokles, kas tad būtu viņas personīgais instruments un ļoti noderētu, domājot par tālāko izglītošanos,* – skaidro direktore. Jāatgādina, ka arī Staiceles MMS audzēknis, daudzu konkursu laureāts Ruslans Andrejevs tieši caur šo labdarības akciju, pateicoties ziedotāju atbalstam, ieguva savā īpašumā labas klavieres, ko pašam arī jāva izvēlēties. Viņa mamma Valentīna Andrejeva atzīst, ka tas ir liels atsprieds – mājās kvalitatīvs instruments, uz kā var vingrināties jebkurā laikā. Alojās MMS direktore uzsver, ka instrumentu gādāšanā ņem vērā arī bērnu spējas un atbildību. Piemēram, klavieres un flīģelis esot bezatbildības patapinājums no privātpersonām. Arī kaimiņpilsētā Staicelē MMS instrumentu šobrīd visiem pietiekot. Pēdējos divos trīs gados tie pirkti no vecāku līdzfinansējuma maksājumiem, daudzi pušaminstrumenti, pateicoties draudzībai, ir dāvinājums no Panevėžas kultūras centra.

Krimuldas MMS direktors Aivars Buņķis neslēpj, ka vajadzība pēc jauniem instrumentiem ir vienmēr. Tomēr īpaši sūdzēties nevarot, jo novada pašvaldība atbalsta. Viņoļu it kā pietiek, no pušaminstrumentiem derētu saksofons iesācējam, arī fagots, papildu timpāni, zvani. Maijas Pīlāgas Lēdurgas mākslas un mūzikas skolā mūzikas nodaļas šobrīd vairs nav, tādēļ turienes bērni strādā pedagoģa vadībā Krimuldas MMS paspārnē. Apmēram padsmi interesentu apgūst metāla pušamos instrumentus, un arī pie tiem tikts pa dažādiem ceļiem. Nopirkts pa kādai kornetei, vienu otro instrumentu izdevies atrast vai aizlienēt no kaimiņnovadu kolēģiem, orķestriem. – *Mums caur projektiem nav tik vienkārši kaut ko iegūt, jo, cik esmu tos rakstījis, Pierīgai neko nepiešķir. Uzskata mūs par pietiekami turīgiem,* – atklāj direktors. Tātad var secināt, ka ar instrumentu sarūpēšanu situācija visās mūspuses MS ir apmēram līdzīga – nekādu lielu trūkumu šobrīd nav, taču arvien rodas jaunas vajadzības.

Ilvass BIRZKOPES teksts un foto